

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu

Ügyszám: FRP/425/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

105/2015. (III. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **I. r. panaszos, II. r. panaszos, III. r. panaszos és IV. r. panaszos**¹ 2014. július 4-én előterjesztett **panaszai alapján indult eljárást** a 2015. március 26-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor. A panaszosoknak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

a) A panaszosok 2014. július 4-én postai úton nyújtották be beadványaikat, amelyben előadták, hogy 2014. július 3-án ismeretlen tettes ellen feljelentést tettek, mivel észlelték, hogy megfigyelik és lehallgatják őket. Ezt bizonyítja az is szerintük, hogy a Lidl parkolóban B. B. rendőr intézkedett a IV. r. panaszossal szemben. A panaszosok szerint csak a megfigyelés alapján tudhatták a rendőrök, hogy a IV. r. panaszos a Lidl parkolójában lesz reggel 7 órakor.

A panaszosok sérelmezik azt is, hogy a feljelentésüket panaszként kezeli a rendőrség és nem indítanak büntetőeljárást az ügyben.

b) A panaszosok csatolták a közösen megtett feljelentésüket is. Ebben előadták, hogy véleményük szerint megfigyelik és lehallgatják őket. Ennek az egyik jele, hogy a szomszédos Kft. telephelye előtti útszakaszon mindig feléjük fordulva áll két autó, egymás váltva, több napon keresztül. A panaszosok megjelölték a két autó rendszámát is. Az is a megfigyelést bizonyítja álláspontjuk szerint, hogy 2014. június 29-én 6 óra 50 perc és 7 óra között a III. és a IV. r. panaszos kb. 20 ember társaságában várta a Lidl üzlethelyiségének a kinyitását. Ekkor

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

megjelent egy rendőrautó, amiből kiszállva az egyik rendőr oda kiabált a IV. r. panaszosnak, hogy menjen oda. Álláspontjuk szerint a szituáció megalázó volt, mert a többi ember azt hihette, hogy bűnöző. Nem gondolják, hogy az ellopott tárgyak visszaadásának ez a módja. A rendőr azt is mondta, hogy tudja, hogy merre járnak, mert ott lakik a barátnője, aki a panaszosok szerint nyilván segít a megfigyelésükben.

c) A panaszosok csatolták a 2014. június 29-i átadás-átvételi bizonylatot, amin az eredeti dátumot (jún. 22.) utólagosan kézzel átjavították.

d) A panaszosok csatolták a lopással (ennek során tulajdonították el a június 29-én visszaadott tárgyakat) kapcsolatos nyomozás felfüggesztéséről szóló határozatot.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2014. augusztus 14-i átiratában előadta, hogy a panaszosokat nem figyelik meg, nem hallgatják le, a megjelölt gépkocsik nem a rendőrség állományába tartoznak.

2) A B.B. L. r. ftőrm. 2014. augusztus 14-én kelt jelentésében előadta, hogy 2014. június 17-én a F. városi Rendőrkapitányság B1. települési Rendőrőrs megkereste a N. városi Rendőrkapitányságot, hogy 2014. március 25-én B2. településen megtalálták a IV. r. panaszos több vagyontárgyát és kérték ennek a kézbesítését.

Emiatt 2014. június 18-án, 22-én, 25-én és 26-án is megjelentek a panaszosok lakcímén, de a tárgyakat nem tudta átadni, mivel senki sem volt hajlandó kimenni a csengetésre, dudálásra, illetve a sértett nevének hangosabb hívására sem. A r. ftőrm. tudomása szerint a család még a postástól sem hajlandó a leveleket átvenni.

2014. június 29-én N. I. r. tzls-sal látott el szolgálatot 6 órától 18 óráig, 6 óra 50 perckor a N. városban lévő Lidl áruházhoz mentek, hogy reggelit vegyenek és folytassák a szolgálatot. Amikor a parkolóba érték észlelte, hogy a nyitásra várakozók között ott van a III. és a IV. r. panaszos is. Miután leparkoltak, megszólította a kb. 3 méterre álló IV. r. panaszost és kérte, hogy menjen a szolgálati gépkocsijához. Amikor a gépkocsijához ért, a napszaknak megfelelően köszönt neki és mondta neki, hogy át kell adni a neki a megkeresésben szereplő tárgyakat. A boltnál többen is álltak, de ügyet sem vetettek a rendőrökre és a panaszosra. A panaszosnak átadta a tárgyakat és az előre megírt átadás-átvételi elismervényt. Ezt követően a panaszos több kérdést is feltett az ügyben, de mivel ezekre a kérdésekre nem tudta a választ, megkérte a r. ftőrm., hogy a B1. települési Rendőrőrt hívja fel ez ügyben, mert ők az ügy gazdái. A rendőr a panaszossal végig normális hangnemben beszélt, kollegája pedig nem szólalt meg. Az átadás-átvétel 7 óra 5 percig tartott.

A rendőr megjegyzi, hogy a panaszos évek óta ismeri, a nevét is tudja, mivel ő is L. településen él, és ott is körzeti megbízott. a panaszossal szemben még soha sem intézkedett, és nem is alkalmazott velük szemben szankciót, sem őt, sem a családját soha nem sértette meg.

3) A rendőrség megküldte a megkeresést, ami tartalmazza a megtalált tárgyak felsorolását és a kérést, hogy azt kézbesítsék a IV. r. panaszosnak.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, és a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A feljelentés fogalmának alapjául a Testület – törvényi meghatározás hiányában – a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) vonatkozó rendelkezését vette.

A Nyor. 100. §-a szerint a feljelentés: minden olyan, formához nem kötött – a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott – közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz. A Testület a panaszolt mulasztás tekintetében az alábbiakra mutat rá. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen esetben a panaszosok a büntetőeljárás körébe tartozó mulasztást sérelmeztek, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárásai tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ennek a kérdésnek a vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén előterjeszhető.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a eljárási cselekménnyel (a feljelentését panaszként kezelték) szemben a panaszosok a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhetnek, illetve élhetett volna, a Testület e kérdésben hatáskörének hiányát állapította meg.

Mindezek alapján a Testület a hatáskörének hiányát állapította meg abban a kérdésben, hogy a panaszosok feljelentését a rendőrség panaszként kezelte.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a panaszt az arra jogosult terjesztette-e elő.

Az Rtv. 92. § szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszhető. Jogi képviselőként jogvédelemmel foglalkozó egyesület vagy alapítvány, nemzetiségi önkormányzat, jogi oktatást végző egyetem állam- és jogtudományi doktori fokozattal rendelkező egyetemi oktatója is eljárhat.”

Az idézett rendelkezések szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett (illetőleg meghatalmazással a panaszos képviselőjében eljáró más személy).

Tekintettel arra, hogy a beadványokból kitűnik, hogy a kifogásolt rendőri intézkedés alanya a IV. r. panaszos volt, és a többi panaszost az intézkedés nem érintette, a Testület megállapította, hogy a panaszt nem az arra jogosult terjesztette elő az I., II, és III. r. panaszos esetében, és **csupán a IV. r. panaszos vonatkozásában vizsgálta a kifogásolt intézkedést.**

3) Ezt követően a Testület azt vizsgálta, hogy az intézkedés alkalmas volt-e arra, hogy általa sérüljön a IV. r. panaszos emberi méltóságához való joga.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a Lidl parkolóban több ember előtt magukhoz szólították, hogy átadjanak neki egy csomagot. Véleménye szerint ez az ott tartózkodókban azt a látszatot kelthette, hogy bűnöző.

A rendőrség válaszában előadta, hogy a panaszos megtalált vagyontárgyait kívánták a panaszosnak kézbesíteni. Ezt korábban már 4 alkalommal megpróbálták a lakcímén, ahol azonban többszöri hangjelzésre sem nyitott ajtót senki. Egyúttal utaltak arra is, hogy a panaszos családja a postát sem szokta átvenni. A kérdéses napon más okból kifolyólag voltak a bolt parkolójában, amikor meglátták a panaszost, akit megkértek, hogy menjen a kocsihoz, ahol kb. 10 perc alatt átadták neki a megtalált vagyontárgyait. A jelentés azt is megjegyezte, hogy az intézkedéskor ugyan többen is a helyszínen voltak, de senki sem figyelt a történetekre.

Sem a Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés helyének megválasztásával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelmet okozza.

A Testület már több állásfoglalásában – köztük a **30/2012. (I. 31.) számú állásfoglalásban – is kifejtette, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek.**

A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy a közterületen foganatosított rendőri intézkedés bizonyos esetben az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet. Ugyanakkor önmagában az a tény, hogy valaki egy rendőrrel beszélget nem alkalmas annak a képzetnek a kialakítására másokban, hogy az illető bűnöző legyen, mivel ez a társadalmi együttélés egy szokványos momentuma. Jelen esetben ráadásul sem a panaszból, sem a rendőri jelentésekből nem derül ki az, hogy a panaszos jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számára kellemetlen vagy megalázó. A Testület továbbá elfogadta azt a rendőri hivatkozást, hogy a helyszín megválasztásába az is közrejátszott, hogy a panaszos családja nem veszi át még a postai küldeményeket sem, mivel a Testület levelét is csak a feladást követő 14. napon tudta nekik a posta kézbesíteni.

A Testület álláspontja szerint a panaszos vagyontárgyainak az átadása, annak módja és helye nem volt alkalmas arra, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét eredményezze.

A Testület a fentiek alapján úgy foglalt állást, hogy a vagyontárgyak átadásának helyének, módjának megválasztása kapcsán a IV. r. panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértése az adott körülmények között nem valósult meg.

IV.

A Testület hatáskörének hiányát állapította meg a feljelentéssel kapcsolatos panasz kapcsán, továbbá a vizsgálatát a IV. r. panaszosra korlátozta a panasz többi részében, mivel a I., II. és III. r. panaszos nem volt érintette az intézkedésnek. A IV. r. panaszos vonatkozásában pedig a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

A fentiek alapján – a panaszos előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel – a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és az eljárást megszüntette.

Budapest, 2015. március 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZTÉLET